

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Plačanim vprašanjem naj se priloži **znamka**
za odgovor. ○

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.632.

Preorijentacija Slo- vencev.

Ko je prvič padla beseda o potrebi narodnega sporazuma, gotovo ni bila nikjer tako zelo pozdravljena, ko v Sloveniji. In ko se je pričela voditi v naši politiki borba za sporazum, so bili zopet Slovenci v prvi vrsti onih, ki so se borili za sporazum. Ta je bil končno tudi sklenjen — toda brez Slovencev. Ne more biti večjega dokaza nezmožnosti naših političnih strank, kakor je v tej konstataciji. Narod, ki je bil najbolj za sporazum, izgubi besedo tedaj, ko je bil sporazum sklenjen! Naj stopi na plan, kdor bi zagovarjal to nelogičnost!

Se hušje pa je to, da zaenkrat ni izgledov, da bi bil sklenjen sporazum razširjen s pritegnitvijo slovenskega naroda. Iz tehničnih vzrokov je mogoče skleniti sporazum le med strankami. SDS je vsled svojih metod odigrala in pri sporazumu ne more priti v poštev. Poleg tega že od nekdanjega zastopa le Beograd in je interese Slovenije že davno obesila na klin.

SLS je po svojem številu poklicana, da zastopa Slovence pri sporazumu. Njenih 20 mandatov je nesporna legalizacija SLS, da stori v imenu Slovenije sporazum. Toda jasno je, da more SLS nastopati, kadar gre za narodni sporazum, le kot slovenska stranka in ne kot verska. Ne gre vendar za sporazum med katoliki, pravoslavci in mohamedanci, temveč za sporazum med Slovenci, Hrvati in Srbi. Tega pa noče SLS storiti, ona hoče ostati v prvi vrsti verska stranka in se noče niti najmanjše laizirati. Naravna posledica tega dejstva je, da SLS za sporazum ne pride v poštev — da je bil sklenjen sporazum brez Slovencev in da more pri tem tudi ostati!

Je pa stara človeška slabost, da se go-di tistemu, ki ni navzoč tedaj, kadar se dele dobrote, najslabše in za moralno dveh je najbolje preskrbljeno tedaj, če je poleg opazovalec. Zato je čisto jasno, da bo Slovenija zelo oškodovana, če bodo Slovenci na leta dolgo izven vlade. In zato je še bolj jasno, da si morejo ev-dovoliti posamezne stranke večno opozicijo, da pa si tega luksuza ne more do-voliti Slovenija.

Slovenija mora biti soudeležena pri sporazumu in v vladi! To je slovenski politični aksiom. Če tega noče izvesti SLS, potem ga mora izvesti kdo drugi. In ta drugi je tu, če je med Slovenci do-volj dobre volje in uvidevnosti.

Kakor je velika SLS, ves slovenski na-rod ni v njej. Niti 60 odstotkov se ni iz-reklo za njo in skoraj 40 odstotkov Slo-vencev je izven nje. Teh 40% se mora združiti, teh 40% mora tvoriti skupino, ki mora nastopiti v imenu Slovenije in izvesti sporazum s hrvatskim in srbskim narodom.

Zaradi ekstravagance političnih strank ne sme trpeti slovensko gospodarstvo in zato kliče mo h grupaciji vseh onih, ki so bili leta dolgo izrinjeni in brez političnega vpliva.

Ni vsa Slovenija SLS in SDS. Izven obeh teh strank je še veliko število Slo-vencev, ki je sicer razkropljeno na mno-go strank, ki pa v svojem jedru ni toli-ko različno, da se ne bi moglo združiti v eni skupni svrhi. Njim pa se more pri-družiti še vsa armada neopredeljenih, ki je v Sloveniji zlasti velika.

Ves ta del Slovencev se mora preori-entirati v tem zmislu, da preneha s pa-sivnostjo in da poseže aktivno v politiko v namenu, da izvede to, česar SLS in SDS nočeta, oziroma ne moreta: spora-zum s Hrvati in Srbi.

Tiskovni zakon sprejet.

SKUPŠČINA ODGOĐENA DO 15. OKTOBRA.

Beograd, 5. avgusta. Za včerajšnjo sejo skupščine je vladalo živahno zani-manje, kajti na dnevnem redu je bil tudi tiskovni zakon. Pred sejo se je vršil se-stanek šefov opozicijskih klubov, na katerem so sklenili, da podajo zastop-niki opozicije: Smodej, Milan Grol in dr. Zanič svoje izjave, da se ne strinjajo s predloženim tiskovnim zakonom. Opo-zicija je sklenila, da po teh izjavah za-pusti demonstrativno dvorano.

Seja je bila odprta ob 10.30 dop. Predsednik je poročal, da je finančni mi-nister predložil skupščini predlog za spremembo čl. 9. in 13. carinske tarife. Zemlj. poslanec Čeda Kokanović je zahteval, da se njegov predlog glede izpremembe begluške uredbe kot nujen reši.

Nato je skupščina prešla na dnevni red. Prvi je govoril Velja Popović (rad.), ki je zagovarjal tiskovni zakon. Dr. Zanič je nato podal v imenu opozi-cije sledečo izjavo:

»Ustava določa v čl. 13. ustave, da je tisk svoboden. Zato daje s tem tudi smer, v kateri bi se imel izdelati tiskovni za-kon. Nobena omejitev ne sme ovirati tis-kovne svobode, razen onih, ki jih pred-videva čl. 13. ustave. Načrt tiskovnega zakona, ki je predložen skupščini, ne podpira tiskovne svobode, ampak jo tež-ko omejuje z mnogimi represivnimi in preventivnimi ukrepi, tako da tiskovna svoboda skoraj popolnoma izgine. Pred-loženi načrt je zato v nasprotju z ustavo in ga je treba odkloniti. Določba iz čl. 138. ustave, ki bi se morala že po duhu ustave ukiniti, ker je prenehala zanj-zakonita potreba, pa se je sprejela v tis-kovni zakon samo zato, da bi se tiskovna svoboda čim bolj omejila. Z odredbo o zaplombah je dana policijskim oblastem možnost šikanirati in popolnoma onemo-gočevati izdajanje časopisja. Sodna za-ščit se izigrava. Odredba o popravkih omogoča šikane. Odredba o odgovornosti oseb, ki sodelujejo, o odgovornosti izda-jatelja, tiskarja itd. žali naš celokupni upravni sistem in omogoča, da se zatre časopisje, ki ne služi režimu in velikemu kapitalu. Odredbe o kaznivih dejanjih so tako splošne in nedoločne ter tako na-zadnjaške, da omogočajo kazensko pre-ganjanje za najbolj nedolžne stvari. Kaz-ni, ki so določene za posamezna kazniva dejanja, pa so po svoji ostrogi take, ka-kor jih ne pozna ves kulturni svet. S tem zakonom določeno postopanje v kazenskih dejanjih, ki so storjena s tiskom, je tako, da absolutno onemogoča vsako obrambo obtoženca. To postopanje ne stremi za materialno resnico, marveč gre za tem, da si v vsakem slučaju obtože-nec preskrbi sam vse, kar bi sicer moralo storiti sodišče. Odredbe so vrhu tega tako nepopolne, da se samo po njih ne more voditi kazensko postopanje. Čl. 72. tisk. zakona odvzema nar. skupščini javnost in dovoljuje policijsko cenzuro govorov narodnih poslancev v narodni skupščini. Od vseh tiskovnih zakonov, ki obstoje na ozemlju naše kraljevine, ne omejuje niti eden tako zelo tiskovne svobode, ko predloženi in vendar samo tiskovna svoboda omogoča zdrav, nor-malen in napreden razvoj naroda in dr-žave. Ako se ta zakonski predlog sprej-me, bo uničil v narodu prepričanje v pravni značaj države, prav tako tudi ve-

ro, da je pravica nad voljo posameznih ljudi in strank. Radi tega odklanja celo-kupna opozicija ta zakonski načrt.«

Po izjavi dr. Zaniča je v imenu Jugo-slovanskega kluba in v imenu novinar-ske organizacije podal svoje mišljenje g. Smodej, ki je kritikal posamezne člene tega reakcionarnega zakona in apeliral na narodno skupščino, naj pred-loženi načrt odbije. V imenu SDS je go-voril posl. Tadić, nakar je Milan Grol prečital v imenu cele opozicije še sledečo izjavo:

»Obstojajo države s popolno tiskovno svobodo, — toda brez splošne volilne pravice. Ne poznamo parlamentarnih držav s splošno volilno pravico in brez tiskovne svobode. Naša država bo prva te vrste, ako se izglasuje ta zakon. Tis-kovnemu zakonu, ki je predložen narodni skupščini, ni največji interes resnica, marveč molčanje. Princip svobode je do zadnjega izigran. Zakon gre tako daleč, da sta celo satira in ironija kaznivi. Vsak, kdor bo hotel od sedaj naprej ure-jevati list, bo moral poznati vse zakone in predpise kakor sodnik. Ako bo ho-el popisati dnevni dogodek (kako uličen in-cident), bo moral imeti avtor — službeno potrdilo, overovljeno po pričah. Smer zakona drastično nasprotuje načelom svobode javnega mišljenja in javne mo-rale ter je izrecnim določbam ustave ta-ko nasprotna, da ni več to strankarsko vprašanje, nego obče vprašanje. Zato po-daja opozicija to izjavo, zapušača sejo in vlaga protest, prepuščajoč vladni večini edino in popolno odgovornost.«

Po izjavi g. Grola je opozicija zapu-stila dvorano. Pri izhodu je dr. Zanič dvakrat zaklical na vso moč: »Sedaj, grobarji tiskovne svobode, na delo!« Posl. Trnjar mu je odgovoril: »Kaj ovirate. Ves narod je proti vam in vi ho-čete še ovirati?« Zanič ponovi še enkrat svoj klic.

Nato vstane nenadoma minister za ize-načenje zakonov Srskić, ki v svojem govoru brani predloženi zakonski načrt in pobija izvajanje opozicije. Skupščina preide na glasovanje. Skupaj je glasova-lo 161 poslancev. Trije poslanci novinar-ji so se glasovanja vzdržali. Zakon je bil sprejet s 160 glasovi proti 1 glasu.

Po objavljenem rezultatu vstopi v dvo-rano posl. Zanič, edini od opozicije. Ko je predsednik Subotić predlagal, da se seja zaključi in skupščina odide na počitnice, je prosil Zanič za besedo. V svojem govoru je Zanič dokazoval, da je bil prekršen čl. 62. poslovnika. Nje-gov predlog o ukinjenju carskega »Prü-gelpatenta« se mora rešiti v treh dneh. Radi tega zahteva, da se skupščina se-stane 7. avgusta in o tej stvari razpravlja. Večina je Zaničev predlog odbila in dr. Subotić je zaključil sejo ob veli-kem prepiru in objasnjevanju poslancev večine z dr. Zaničem.

NIKIĆ IN NINČIĆ ODPOTOVALA NA BLEJ.

Beograd, 5. avgusta. Sinoči sta odpo-tovala na Blej ministra dr. Nikić in dr. Nikić, da poročata kralju o resor-nih poslih.

SEJA HSK.

Beograd, 5. avgusta. Na seji HSK so razpravljali o poslih posameznih okrož-nih organizacij, dalje o izvozu živine v zvezi s trgovinsko pogodbo z Avstrijo. V debati sta sodelovala tudi posl. dr. Basariček in Pucelj. Seja se danes na-daljuje.

Odgovor „Jutr. lista“.

Zagreb, 5. avgusta. »Jutarnji list« se ponovno bavi z odnosi med Slovenci in Hrvati v zvezi s svojim nedeljskim člankom, ki je izzval živahne komentar-je v slovenskih listih.

V današnjem članku »Jutarnji list« povdarja, da je čudna logika in občut-ljivost slovenskih politikov, ko kličejo: »Pustite Slovenijo pri miru!« Klerikalci so od dr. Kreka dalje skušali razpresti svoje črne mreže nad Hrvatsko in nihče od Hrvatov ni videl na tem ničesar dru-gega, kakor kulturno nevarnost, kateri so se Hrvati upirali. Ko je dr. Žerjav reševal usodo Thurn-Taxisovih šum v Hrvatski in disponiral o prihrankih hr-vatskih občin, niso Hrvati v tem videli ničesar, s čemer bi težili račune Slove-nije, ampak so poskušali vsi v svojem in v interesu Slovenije in Slovencev na-praviti konec taki politični situaciji, da žerjavščina, ki je postala politično - po-slovni sistem, preneha in pogine. Niti v prvem, niti v drugem slučaju niso kli-cali Hrvat: »Pustite Hrvatsko pri miru!«

Klic: »Pustite pri miru Slovenijo!« ni krik ogorčenega Slovence, marveč krik umirajočih poslovnih politikov, ki napa-dajo Hrvate in Zagreb ter nas pozdrav-ljajo z Židi in Nemci, dočim so oni sami v društvu vseh teh narodov na Dunaju in Zagrebu izvajali mnoge poslovne transakcije.

Omeniti hočemo samo besedo »Trbov-lje«, kjer niso štedili oni (SDS) z intere-si Slovenije niti z interesi Slovencev.

List dokazuje dalje, da Hrvati niso krivi, da obstoji nasprotna orijentacija med dvema nacionalnima tipoma, med Kranjci in Štajerci, ki je prišla do iz-raza pri organizaciji, tako da sta se zadovoljila obrtniški gremij in trgovski gremij. Isto da opazamo tudi v literaturi, v napetih odnosih med Vrazom in Prešernom. — Prav tako dokazuje list, da Slovenija gravitira proti Hrvatski. Že Rimljani so gradili ceste in poti med Celcijo—Petovio skozi Zagorje proti Sis-cii. Hrvati tudi niso krivi, da so Trst, Gorica in Istra prišli pod tuji jarem. Ni-so krivi za to niti oni številni padli hr-vatski junaki, ki so se toliko let borili na slovenskem kamenu za svobodo dan-es zaslužjenega najboljšega dela slo-venskega naroda.

Končno preide list na nacionalne manjšine in konča: Hrvati bomo povra-čali ljubav Slovincem v današ-njih težkih dneh, ko inteligenca pozablja na interese naroda. Toda v slovenskem narodu živi tudi še danes isto čustvo, ki ga je gojil Vraz do Hrvatov. Hrvati niso imperijalisti. Po 1000 letih tujega jarma smo se naučili ceniti svobodo svojega brata. Sleherni hrvatski turist, ki gre na Triglav, prinaša pozdrave Hr-vatov Sloveniji in globoko prisego v sre-u, ki se izraža samo z eno besedo: Svo-boda!

SEJA MINISTRKEGA SVETA.

Beograd, 5. avgusta. Na sinočni seji ministrskega sveta so razpravljali o vprašanju okrožnih sodišč v Srbiji. Vla-da se je sporazumela, da se za šefa od-delka pravnega ministrstva v Zagrebu postavi dr. Pober, ki ima dolžnost, da likvidira ta oddelek. Prometni minister je poročal o otvoritvi liške železnice. Go-vor je bil tudi o agrarni reformi in o ko-lonizaciji. Ker finančni minister ni bil na seji navzoč, se bo debata o tej stvari danes nadaljevala. Na današnji seji se bo razpravljalo tudi o državnih podtajni-kih in eventualno o proslavi tisoletnice hrvatskega kraljestva.

Slovenski program radičevcev.

Vedno bolj jasno se razodeva, kako je z vlado RR nastala situacija politična SDS in SLS na isto linijo. Treba samo prebrati oba včerajšnja uvodnika obeh strank in mahoma postane lažja skupna črta jasna vidna. Tako »Jutro« ko »Slovenec« vidita v uvodniku »Jutarnjega lista« samo velehrvatsko tendenco. In oba lista odgovarjata »Jutarnjemu listu« s pozivom, da raje najprej zatre nemško čifutstvo v Zagrebu, predno se loti reševanja nemškega vprašanja v Sloveniji. Še bolj značilno pa je, da nista oba lista samo v pozitivni smeri enotna, temveč tudi v negativni in da oba lista gresta preko glavne misli uvodnika »Jutarnjega lista« — preko Trbovelj. In da bo enotnost popolna — oba lista molčita tudi o izvajanju »Jutarnjega lista« glede klerikalizma. Kakor sta si sicer SLS in SDS nasproti, glede slovenskega programa radičevcev je politična linija obeh strank popolnoma ista in nov dokaz zadrege, v katero je spravila nova politična situacija obe stranki.

V zadregi pa so redno argumenti napačni, ker je ravno vladne zadrege svobodna presoja nemogoča. In to se vidi iz odgovorov glasil SDS in SLS na uvodnik »Jutarnjega lista«.

Napačno bi bilo reči, da je uvodnik »Jutarnjega lista« samo suho zlato. Nasprotno v njem je mnogo stvari, s katerimi Slovenec ne more soglašati.

Predvsem je popolnoma odveč naglašanje razlike med Stajercem in Kranjem. Nacionalno politično nima ta razlika prav nobene pomena in zidati na tej razliki kako posebnost politiko, bi bilo prav tako smešno, kakor če bi kdo hotel, da je Hrvat v Liki za drugo narodno politiko, ko Hrvat v Sremu. Razlika med Kranjem in Stajercem je samo pokrajinskega pomena. Politično in kulturno pa je slovenski narod enoten in stajerstvo in kranjstvo je bilo s preobratom pokopano. Žurnalistično je sicer mogla specifikacija Slovencev v Zagrebu dobro vplivati kot interesantna — a površna — novost, Slovenija pa jo mora z vso odločnostjo odkloniti, ker v Sloveniji ni novost, temveč zastarelost.

Ampak to razlikovanje med Stajerci in Kranji za uvodnik »Jutarnjega lista« sploh ni bistveno, temveč le žurnalističen uvod za glavno misel, ki je na kratko sledeča: V Sloveniji gre boj med liberalizmom in klerikalizmom, ker je nastopal liberalizem, ki ga je v glavnem predstavljala SDS, nasilno, so ravno pravi svobodomiselnosti proti SDS, ker ti vsled svojega svobodomiselnosti ne morejo

biti pristaši SLS, zato so razkrojili in združili te v eno skupino, je po mnenju Radičev stranke glavna naloga politike. Dosledno temu pa je treba vzeti SDS ono postojanko, ki ji daje glavno moč. In tu so v prvi vrsti Trbovlje, v drugi pa Orjuna. SDS, ki ne živi od zaupanja naroda, je takoj odigrala, ko izgubi obe te opori. Za SLS pa je stvar težavnejša in tu treba pričeti z organizacijo od spodaj. To delo pa bo težavno in zato ni pričakovati takoj posebnih uspehov. Vsled tega pa smatra HSS za svojo dolžnost, da podpre te svobodnomne Slovence, dokler niso sami dovolj močni.

To je na kratko slovenski program radičevcev! Ta program bi ravno tako lahko napisal »Slovenec«, ker popolnoma odgovarja slovenskim političnim razmeram in je zlasti točka o Trbovljah tako važna in tako pomembna, da odtehta vse pomankljivosti, ki jih ima radičevski program v najvažnejših točkah, kakor glede nemškega vprašanja, kjer so izvajanja »Jutarnjega lista« nejasna in nesprejemljiva.

Da za ta slovenski program radičevcev ne more biti niti SDS in niti SLS, je nad vse razumljivo, kajti proti obojima je direktno naperjen. Toda ta program je naperjen tudi proti Trboveljski in tako samostojni demokraciji ko vodstvo SLS se bodo morali izjaviti, če nasprotujejo programu radičevcev tudi glede Trbovelj. V tej točki se »Slovenec« in »Jutro« ne bosta mogla izogniti javnosti, ker so Trbovlje tako popularna točka, da bo vsaka stranka propadla, ki bo v tej točki nasprotovala radičevcem.

Šele potem, ko bo SLS dejala, da sprejema trboveljski program radičevcev, šele potem sme »Slovenec« reči, da bodo radičevski ogledniki zadeli na železno slovensko fronto. Dokler pa SLS tega ne stori, dokler bo z molkom podpirala Trbovlje, pa je njena beseda o železnem odporu slovenske fronte navadna fraza, ki nima nobene cene in nobene vrednosti.

Naj ima radičevski slovenski program še toliko pomanjkljivosti, je vendar njegova trboveljska točka tako pozitivna, da se bodo morale vse slovenske stranke opredeliti k tej točki in da bo konec slepomisenja, ki je danes ne samo v veliko politično, temveč tudi gospodarsko škodo slovenskega naroda.

V trboveljski točki je veljava in pomen slovenskega programa radičevcev in to bodi z vsem naglasom poudarjeno.

„Slovenski Narod“ o feminizmu.

»Slovenski Narod« začuti od časa do časa potrebo, da seznanja svoje čitatelje z vprašanji iz ženskega gibanja. Njegova poročila iz te panoge kulturnega dela so netočna, konfuzna in plitva ter pokazujejo tolikšno mero nepoučenosti o tem vprašanju, da se jim vidi na prvi pogled, da so enostavno prepisala iz beograjskih listov in da nima doličnik, ki jih prepisuje, niti najskromnejšega znanja o tem, kako se je razvijalo feministično gibanje pri nas in drugod.

»Slovenski Narod« od 2. avgusta t. l. je prinesel zopet poročilo o feminističnem gibanju, ki iznova dokazuje, da spi gospod pri tem listu spanje kralja Matjaža. Popraviti moram nekatere najbolj grobe netočnosti iz tega članka, ki ima naslov »Beogradske feministke na razpolju«.

V članku je trditve, da jugoslovenskega feminizma sploh ni, temveč da eksistira le »srbski ali beograjski feminizem« (ne vem, ali je »beogradske« sinonim za »srbski«, ali obratno). To je potvorba dejanskega stanja. Jugoslovenski feminizem eksistira in prav čvrsto eksistira. Še več! V tem feminističnem pokretu vlada tako iskren sporazum in tako velika solidarnost in nastopu, da se ne govori nikdar ne o srbskem, ne o hrvaškem, ne o slovenskem feminizmu, pa naj pride pobuda za nastop ali od Srbkinje, Hrvatice ali Slovenke — smatramo se širom države kot celota. Priporočam »Slov. Narod«, da se zainteresira za mesečnik »Ženski Pokret«, ki izhaja že peto leto, pri katerem sodelujejo srbske, hrvaške in slovenske feministke in ki prinaša srbsko, hrvaško in slovensko pisane članke in novice. »Ženski Pokret« je najboljši dokaz, da eksistira jugoslovenski feminizem, ker drugače bi gotovo ne bil razširjen med ženskim v vseh pokrajinah naše države.

Zalostno je, ako »Slov. Narod« še do danes ne ve, da je poleg institucije narodnih dam, ki jo opisuje takole: »v Sloveniji in na Hrvaškem poznamo sicer od davnega ženske delovanje v javnem (!) življenju, vendar je bilo to delovanje predvsem domačega (!) značaja in večinoma nefeministične prirode, eksistiralo v Sloveniji in na Hrvaškem že pred vojno tudi pravo žensko gibanje, ki se je manifestiralo s svojimi glasili, shodi etc. Resnica je samo ta, da to pravo žensko gibanje ni našlo nikdar milosti pri nekdanjih samozvanih »vodilnih« krogih Slovenije, ker se je pojavljalo v vrstah proletarskih žen in ker v sijaju ni moglo konkurirati z institucijo narodnih dam.

Člankar »Slov. Narod« razlaga tudi, kaj je feminizem. Ta razlaga najslabše dokazuje člankarjevo inferiornost v tem vprašanju. Ugotavljam na kratko le to, da feminizem ne stremi po tem, da se odpro ženi vsi poklici, ki so danes dostopni moškim. Feminizem — kot organizirani del celokupnega kulturnega gibanja — se bori za to, da se uvede v celotno življenje takšna organizacija, takšen red in takšna razdelitev dela, da bo vsakdo — žena in moč — izvrševal tisto delo, za katero je najbolj sposoben, da se poverijo ženam oni posli, katere bo žena vsled svojih posebnih duševnih in intelektualnih zmoglosti izvrševala boljše, kakor moški. Načelu torej, katere proglasa »Slov. Narod«

za »splošna načela« feminizma, niti najmanj ne odgovarjajo njegovim praviim principom. Beograjske feministke se bodo lepo zahvalile »Slov. Narod«, kadar bodo izvedele, kakšna »načela« jim podtika.

Naravnost osmešil se je pa »Slov. Narod« pred vso javnostjo, ne le pred ženskim svetom, s trditvijo, da beograjske feministke »najprvo streme za tem, da se vzpostavi popolna enakopravnost šolanja moške in ženske dece, moških in ženskih učencev in učenek« (kakšna precizna razdelitev šolarjev). Res, kolosalne, ultramoderne zahteve po vsem dolgotrajnem, skupnem šolanju ženske in moške dece po vseh pokrajinah naše države na gimnazijah, realkah, realnih gimnazijah, vseučiliščih. »Slov. Narod« prikazuje s tem slovenski javnosti beograjske feministke kot žene, ki se zaletavajo v odprta vrata. »Narod« blagoslov, ki ga daje po tej konstataciji zahtev beograjskim feministkam, je torej hudo post festum.

Nato pripoveduje »Slov. Narod«, da so šle beograjske feministke še preko te velikanske zahteve glede šolanja in da so osnovale odsek strokovnjakinj, ki ima nalogo, da pripravi predloge za zakone, ali kakor pravi »Narod«, da bo zasledoval zakonodavno delo »naših vlad in narodnih skupščin«. Izredno dobro delo bi izvršil »Slov. Narod«, ako bi razkril, koliko imamo »vlad in narodnih skupščin« v naši državi, da bi beograjske feministke ne prezrle katero izmed vlad in skupščin. Verujem, da »Slov. Narod« do danes še ni slišal, da bi bil ta odsek nastopil v javnosti in kritiziral naše zakonske načrte, ker niti ne ve, da eksistira »Ženski Pokret«, kjer so točno zabeleženi vsi predlogi, izročeni vlad in skupščin. Feministke so v naši državi še marsikaj drugega »zapazile« — kakor se izraža »Slov. Narod« — kakor le načrt zakona za občinske volitve. »Zapazile« so celo, da bi se utegnile vtiho-tapiti v bodoči unificirani državljanski zakonik določbe na veliko škodo žen in so zato dvignile jak protest, ki ga »Slov. Narod« niti na javnem ženskem shodu, ki je bil 17. junija 1925 v Ljubljani ni »zapazil«, temveč je le »zapazil«, da so hotele slovenske žene s tem shodom nastopiti proti Srbkinjam, čeprav je protest že davno skupno dogovorjena stvar vseh jugoslovenskih feministk. Od ljubljanskega shoda je ravno »Slov. Narod« sijajno dokumentiral svoje protifeministično naziranje in je hotel zasejati razdor med jugoslovenske feministke. Seveda tudi ni »zapazil« ostale shode, ki so sledili ljubljanskemu in ki so bili v Trbovljah, Hrastniku, Zagorju, Šoštanju.

Dobro bi bilo, da bi člankar v »Slov. Narod« pojasnil še, kje tiči v članku odgovor njegovemu naslovu »Beogradske feministke na razpolju«. Pravi »Vexierbild«, ker je mnogo naših feministk obrabalo članek na vse strani, a odgovora niso našle. Dobro bi bilo, da bi prišli »Narodovi« feministi že enkrat na razpolje in da bi odšle pisali o feminizmu bolj stvarno in korektno, kakor so pisali doslej. V splošnem pa je treba povedati »Slovenskemu Narod« z ozirom na vse njegove članke o feminizmu: Si taceisses, philosophus mansisses.

Alojzija Štebi.

Zgrešen naslov.

V svojem znanem članku o železnicih Slovenije je prof. Suklje med drugim tudi dejal, da je proga Bujbarci—Karlovac v skrajno slabem stanju in da je to krivda zagrebske direkcije.

Očitek g. Sukljeja je popolnoma napačno naslovljen in obenem zelo krivičen za naše železniško uradništvo, ki vrši svojo službo več ko vestno. Obrnili smo se zaradi očitka g. Sukljeja na znanega železniškega strokovnjaka, ki nam je nato izjavil sledeče:

»Glede slabe proge Bujbarci—Karlovac obrača se g. Suklje deloma na napačni naslov. Zagrebska direkcija že dolgo nima nikakega posla več s to progo. Sicer pa ni tako, kakor da bi imela posamezne direkcije denar za take popravke v »ladelcu«, pa ga iz same zlobe nočejo uporabiti. Ministrstvo in parlament naj vrtirata za to potrebni kredit, finančni minister naj ga pa da in ljubljanska direkcija bo spremenila to progo v tako prvovrstno, da bo kaj, in to v najkrajšem času. Predlagali sta obe direkciji to pregraditve že nešteto krat. V ostalem naj se za državnim železnicam dovoljne kredite in dobre zakone, pa pojde vse kakor po loju. Potem ne potrebujemo prav nič toli hvaljenega privatnega obratovanja; ali za oboje sta vlada in parlament merodajna, ne pa uradništvo. Sicer pa mora biti slep in nepravilni tisti, ki ne vidi ogromnega napredka v obratovanju državnih železnic v zadnjih letih. V Zagrebu n. pr. prihaja in odhaja dnevno 81 vlakov za osebni promet, od teh je 28-brzovlakov, in vse se odvija malodane brez zamud. Mnogo bi se dalo še o tem povedati, toda za danes dovolj.«

Upamo, da to zadostuje in da se ne bo več krivice iskalo tam, kjer jih ni in se ne delalo po nepotrebnem krivice uradništvu.

Politične vesti.

— Najprej občinske volitve. Šele drugo leto pa oblastne. »Jutarnji list« poroča, da se bodo najprej vršile občinske volitve, ki so zlasti na Hrvaškem vsled velikega števila odstavljenih županov nujno potrebne. Šele po občinskih volitvah bi prišle na vrsto oblastne volitve. To pa bi se izvršile najbrže šele drugo leto poleti. Mnenja smo, da to odlašanje oblastnih volitev ni v redu, ker je res že skrajni čas, da pride ljudstvo do onih pravic, ki mu jih ustava daje.

— Spremembe tiskovnega zakona. Na zadnji seji zakonodajnega odbora so bile sprejete še razne izpremembe tiskovnega zakona. Tako je bilo sklenjeno na predlog Ljube Jovanovića, da ne more biti pri listu, ki ima več rubrik, odgovoren en urednik za vse rubrike. Ta sklep bo morda za marsikak list neroden, vendar pa pomeni velik korak k odpravi anonimnosti iz časopisja in je zato hvalvreden. — Zelo umesten je tudi nov sklenjeni člen 51. zakona, po katerem se kaznuje, kdor izsili za sebe ali za druge denar, da o kaki stvari molči, ali da nekaj za tako nagrado objavi, z ječo do enega leta. Samo dvomimo, da bi se s to določbo dalo celotno zajeti revolversko žurnalistiko.

— Italijanski senator zahteva za Italijo eno nemško kolonijo. Fašistovski senator grof Cipice je imel v Williamtownu velik govor, v katerem je med drugim izjavil: Narodi morajo Italiji dovoliti pridobivanje novih kolonij ali pa dovoliti, da se naselijo Italijani v drugih državah kot narodne italijanske skupine. Ena največjih zmot pariških mirovnih pogajanj je bila, da se ni Italiji dodelilo večjih kolonij. Italija da nima nobenih sovražnih namenov proti drugim državam, toda izključitev Italije pri razdelitvi bivših nemških kolonij je neverjeten slučaj pomanjkanja za vsako dalekovidnost s strani zaveznikov. Italija mora dobiti eno nemško kolonijo, ker da je drugače njen razvoj nemogoč. Končno je fašistovski senator dejal, da je Francija danes močnejša, kakor vsaka druga država in v stanju, da štili mejo ob Renu. Pod pretezo nemške nevarnosti, da organizira Francija vojsko Male antante in jo podpira z denarjem. Utis govora fašistovskega senatorja je bil v Italiji dober, drugod pa — slab.

— Nove smrtné obsodbe na Bolgarskem. Krvavi režim g. Cankova divja dalje. Te dni je bil končan proces proti članom komunistične vojske organizacije v Sofiji. Deset obtožencev je bilo obsojenih na smrt na vešalih, petorica na 12 letno ječo in sedmorica na enoletno ječo. — Kako že vsa Sofija obsoja te smrtné kazni, se vidi najbolj iz tega, da zadnji justifikaciji podpolkovnika Mitimova ni prisostvoval nihče, pa čeprav je bilo prisostvovanje justifikaciji dovoljeno vsakomur in je bila ta javno razglašena. — Kljub vsem smrtnim obsodbam pa vedno bolj raste odpor nezadovoljnega prebivalstva. Tako so zemljoradniške komitske čete izvršile konec julija več uspešnih napadov na razne vasi. Tekom teh napadov je prišlo tudi do boja z rednimi četami in je bilo več vojakov ubitih. — Iz kaznilnice na otoku Sv. Anastazija pri Burgasu je pobeglo 45 kaznjencev. Zasedovanje beguncev je bilo brezuspešno.

— Neizogiben gospodarski polom Avstrije. »Petit Parisien« poroča, da se je vršila v Berlinu konferenca med predstavitelji raznih finančnih skupin in bank glede sanacije avstrijskega gospodarstva. Rezultat konference je bil popolnoma negativen. »Petit Parisien« sklepa iz tega, da hočejo nemški finančni krogi povzročiti gospodarski polom Avstrije, da bi se tako lažje zdvedla priključitev Avstrije k Nemčiji. Zaključek pariškega lista je vsekakor pretiran.

— Pred francosko ofenzivo v Maroku. Iz Feza se oficijelno poroča, da sta izvedli dve zračni francoski flotilji patrolne polete v področju Gaben Sarsara. Flotilji sta bombardirali rifanske utrjene položaje ter povzročili Rifanom precej težke izgube. Po vsej fronti se opaža živahno gibanje francoskih čet. Smatra se, da se bo velika francoska ofenziva pričela že pred koncem tega meseca.

— »Narodi, bodite enotni — močje, bodite človeški!« Ob priliki odkritja spomenika 20.000 padlim Francozom na višini Notre Dame de Lorette je imel ministrski predsednik Painlevé govor, v katerem je dejal: Ti, ki počivajo pod tem spomenikom, niso dali svojega življenja zato, da bi oni, ki jih prežive, živeli v lenobi, razkošju in lahkoniselnosti. Oni so nasprotno, umrli, da morejo narodi živeti v miru, svobodi in pravičnosti. Ne pomeni pa svoboda, da se zadosti vsem željam in pohleptom, temveč ona pomeni sposobnost, obvladati samega sebe. Naj so bile rane vojne še tako grozotne, naj so bile še tako trde temne sile, ki so obiskale naše kraje, se moramo vendar potruditi, da smo pravični tudi do onih, ki so se dali na drugi strani ognjene črte ubiti. Blagor Evrope odvisi od tega. Ni nezdružljiva pravičnost s silo in Painlevé spominja na besede, ki jih je dal škof arraski postaviti na spomenik in ki se glasi: »Narodi, bodite enotni — močje, bodite človeški!« Naj bi našle te besede človekoljuba širok vstop in odmev tudi v Jugoslaviji.

— Vojni dolgevi. Med Francijo in Vel. Britanijo se vrše pogajanja zaradi odplačila francoskih vojnih dolgov. Francozi predlagajo, da bi letno odplačali 4 milijone funtov in da bi 9 odstotkov izplačil, ki jih imajo dobiti po Dawesovem načrtu, odstopili Vel. Britaniji. Londonska vlada tega predloga ni sprejela in se pogajanja v prijateljskem tonu nadaljujejo. — Glede odplačila ruskih predvojnih dolgov je imel sovjetski poslanec Krasin zopet sestanek z Briandom. Rusija je pripravljena plačati majhnim rentnikom obresti, zahteva pa, da se ji dovoli večje zunanje posojilo. Načelno pa soveti še vedno nočejo priznati dolgov carske Rusije. Krasin je izrazil željo, da se sklene med Francijo in Rusijo trgovinska pogodba in bi v tem slučaju oddali soveti francoski industriji večja naročila.

— Vstaja v Siriji. Po časopisnih vesteh je prišlo v francoski Siriji do vstaje, ki pa so jo udušili aeroplani. Ena aviatna bomba je ubila 18 vstašev. Uradno se sporoča, da gre le za lokalno vstajo vstašev, vendar pa se v političnih krogih računa z možnostjo, da pride do splošne vstaje.

Gospodarstvo.

LJUBLJANSKA BORZA.

dne 4. avgusta 1925.

Vrednote: 7% investicijsko posojilo iz leta 1921 den. 75, bl. 80; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 201, bl. 201; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 225, bl. 238; Merkantilna banka, Kočevje den. 100, bl. 104; Slavenska banka d. d., Zagreb den. 64, bl. 67; Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 100, bl. 129; Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana den. 340, bl. 347; Združene papirnice Vevče, Gorjane in Medvode d. d., Ljubljana den. 100, bl. 109; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 165, bl. 180; 4% zastavnih listi Kranjske deželne banke den. 20; 4% kom. zadolžnice Kranjske deželne banke den. 20.

Blago: Bukovji parketi, 4,50 cm — 8 cm šir., od 20—50 cm dolž., II. in III. vrsta, za m², fco meja den. 38; škorete, 13 mm, I. in II. vrsta, paral. od 14 cm <, fco meja den. 600, bl. 630; lipovi hlodi, od 30—100 debel., fco meja den. 560; bukova drva, 1 m dolž., fco nakladalna postaja, 5 vag. den. 18,50, bl. 18,50; pšenica bačka, par. Ljubljana bl. 320; pšenica hrvaška, par. Ljubljana bl. 270; koruza slavenska, par. Škofja Loka, 1 vag. den. 220; bl. 225; oves slovenski, par. Ljubljana bl. 235; laneno seme, fco Ljubljana den. 450, bl. 500; krompir, fco Stajerska postaja bl. 57.

BORZE:

— Zagreb, 4. avgusta. Devize: Dunaj 778 —783, Berlin 1310—1320, Budimpešta 0,078 —0,079, Italija izplačilo 201,02—203,42, London izplačilo 267,9—269,9, ček 268,1—270,1, Newyork ček 55,06—55,66, Praga 163,45—165,45, Svica 1073—1081, ček 1073—1081. — Valute: dolar 54,4—55, avstrijski šiling 770 —780, K 162—164, frfr 255,5—260,5, mk 780 —790, lire 201,8—204,2.

— Curir, 4. avgusta. Beograd 9,30, Berlin 1,226, London 25,01, Pariz 24,40, Milana 18,80, Praga 15,25, Budimpešta 0,00725, Bukarešta 2,55, Varšava 95,50, Dunaj 72,55, Sofija 3,75.

× Naslov zbornice v Solunu. Naša trgovska zbornica v Solunu je prenesta svoje uradne prostore začasno v ulico Salaminske ševilke I/II.

× II. Obrtno-industrijska razstava v Srem. Mitrovici. Za II. obrtno-industrijsko in I. gospodarsko razstavo se dobijo legitimacije za znižano vožnjo v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

× I. veliki semenj v Subotici se vrši od 22. do 31. avgusta 1925.

× Premovanje konj. Letošnja premovanja konj v ljubljanski oblasti se vrše v sledečem redu: Lesce, 10. avgusta ob 9. uri dopoldne; Kranj, 11. avgusta ob 9. uri dopoldne; St. Vid nad Ljubljano, 12. avgusta ob 8. uri dopoldne; Mengeš, 12. avgusta ob 2. uri popoldne; Ig, 13. avgusta ob 9. uri dopoldne; Velika Loka, 18. avgusta ob 9. uri dopoldne; Mokronog, 18. avgusta ob 8. uri popoldne; St. Jernej, 19. avgusta ob 8. uri dopoldne. Za okraj Brežice pa se vrši premovanje konj, dogovorno s krajevnimi zastopniki, ob priliki živinske razstave v Krškem dne 23. avgusta ob 9. uri dopoldne. V Lescah, Kranju in Mengšu so pripuščeni k premovanju le konji mrzlokrvnih pasem. V Veliki Loki, Mokronogu, St. Jerneju in Brežicah (odnosno v Krškem) le konji toplokrvnih, v St. Vidu in na Igu pa konji toplokrvnih in mrzlokrvnih pasem. Na premovanjih se sprejemajo tudi prijave za razstavo konj, ki se vrši ob priliki velicejma v Ljubljani dne 6. septembra t. l. Premovanja se bodo vršila po doslej običajnem načinu. — Konjerejski odsek Kmetijske družbe za Slovenijo v Ljubljani

verner Horthy Ledererjevo smrtno obsodbo v tem smislu, da bo Lederer ustreljen, ne pa obešen, kakor je bil obsojen.

Ljubljana.

— **Razpis službe.** V zdravniški službi mestnega magistrata ljubljanskega je dopolniti službo mestnega zdravnika v X. odnosno v IX. činovnem razredu mestnih uradnikov. Za namestitev v mestni zdravniški službi se zahteva poleg splošnih pogojev, to je našega državljanstva, neomadeževanega življenja, telesnega in duševnega zdravja in starosti pod 40 let, še posebno dokazilo o doktoratu vsega zdravilstva in dokazilo o vsaj dvehletni zdravniški praksi v bolnici. Če bi bil sprejet v službo prosilec brez fizikalnega izpita, se mora zavezati, da opravi z uspehom fizikalni izpit v dveh letih po vstopu. Pravilno opremljene prošnje naj se vložijo do dne 18. avgusta 1925 pri predsedstvu mestnega magistrata v Ljubljani.

— **Državna borza dela v Ljubljani.** V času od 19. julija do 25. julija 1925 je bilo v Državni borzi dela razpisanih 55 službenih mest. 138 oseb je iskalo dela, v 57 slučajih je borza posredovala z uspehom in 32 oseb je odpotovalo. Od 1. januarja do 25. julija 1925 je bilo skupaj razpisanih 3257 prostih mest, 4972 oseb je iskalo dela, v 2097 slučajih je borza posredovala z uspehom in 1546 oseb je odpotovalo.

— **Pošta v Spodnji Šiški** bo 8. avgusta t. l. začasno zatvorjena. Prostor, ki jih ima poštna uprava za pošto v Spodnji Šiški, (Ljubljana 7) v najemu, so dokončno sodno

odpovedani in jih mora poštna uprava do 8. avgusta t. l. izprazniti. Ker poštna uprava navzlic vsetranskemu prizadevanju dosedaj ni mogla dobiti drugih primernih prostorov, bo pošta v Spodnji Šiški dne 8. avgusta t. l. zaprla in ostane žal zaprta, dokler se upravi ne posreči, da dobi in najame druge primerne prostore.

GLAS IZ OBČINSTVA.

V nedeljo je bil od suhe veje ubit pekovski pomočnik Anton Rupnik. Recimo, da ne zadene radi tega krivda nikogar. Tako pa bi ne bilo v nekem drugem slučaju. Lepo je, da krasijo meščani okna in balkone svojih hiš s cveticami, nemarno pa je, da se loncev ne pritrdi in se s tem ogroža pasante, kakor se je te dni zgodilo na cesti Sv. Petra. Malo je manjkalo, da ni zadel lonec, ki ga je veter vrgel z okna prvega nadstropja, nekoga moidočega gospoda. Gotovo bi mu prebil lobanjo, osobito, ker je bil dotični razoglavljen. Torej več previdnosti, da ne bo nesreče in opravka s paragrafi.

Pustolover Strasnov nadaljuje.

Ko sem se vrnil v knezoškofijsko palačo, so me že pričakovali z obedom. Hotel sem iti v svojo sobo, da bi se bil preoblekel. Pri tem sem moral pasirati koridor, s katerega je bil vhod v sobe barona Salisa.

Imam jako tiho hojo. Ravno v trenutku, ko sem prišel do baronovih vrat, je smuknila iz sobe jako lepa dama. Za njo sem zagledal nekoliko ešofirani obraz mladega barona. Ko sta me zagledala, sta obstala. Mlada da-

ma je zardela do ušes, tudi baron je izgledal, kakor grešnik, ki se zaveda svoje krivde. Smehljaje sem prijel mlado damo za brado ter dejal mlademu baronu:

»No, dragi baron, zdi se mi, da se ob nedeljah popoldne prav prijetno kratkočasite.«

Bil je v smrtni zadregi.

»Pardon, dragi ministerijalni svetnik. K mojemu resorju spadajo ločitvene zadeve in ta mlada dama se hoče ločiti od svojega moža. Moral sem jo povabiti k sebi, da sem izvedel par važnih detajlov.«

»In kakor se zdi, se vam je posrečilo, da ste izvedeli, kar ste hoteli. No, nič ne de. Toda k takemu mičnemu intermezzu bi bili morali tudi mene povabiti. No lepo, saj nisem nevoščljiv.«

»Gospod ministerijalni svetnik, menda vendar ne mislite o meni kaj slabega?«

»Slabega? O, Bog obvaruj, nasprotno prav dobro mislim o Vas.«

»Toda, stvar ostane med nama.«

»Ne bojte se. Sicer pa, ako ima človek opravka z ločitvenimi zadevami, je popolnoma naravno, da pride v dotiko z lepimi damami. Priporočam se, gospoda. Pri obedu se itak vidimo.«

Obed je potekel prav prijetno. Vsi so bili polni veselih nad. Obed se je serviral v tempu, ker sem se moral odpeljati. Ko sem vstal, sem dejal škofu:

»Eminenca, neka važna stvar še ni urejena.«

»To je?«

»Ustanovna listina.«

»Ta je že v redu.«

»Ne zamerite, eminenca, toda rad bi se pre-pričal na lastne oči.«

»Prosim, bodite tako prijazni in potrudite se v mojo pisarno.«

Šla sva v pisarno. Škof je vzel iz miznice polo papirja: Bil je uradno legaliziran prepis ustanovne listine, s katero je daroval škof 600.000 kron za ustanovitev ubožnice v Zagrebu. Nato sem se prav priščno poslovil ter se odpeljal z dr. Plivelcem na kolodvor.

Ko sva se bližala kolodvoru, sem opazil pred blagajno veliko gnečo. Zato sem rekel dr. Plivelcu:

»Dragi kanonik, v tej gneči ne morem iti k blagajni?«

»Gospod ministerijalni svetnik, dovolite, da vam kupim jaz listek.«

Dal sem mu stokronski bankovec ter naročil, da mi kupi listek I. razreda v Budimpešto. Plivelč je izginil v gneči ter se kmalu vrnil z listkom v roki. Med potjo sta ga ustavila dva gospoda. Ker sem kratkoviden, nisem mogel videti, kdo sta bila.

Medtem je prihitel ves zasopel dr. Lang, ki sem ga napravil za kanonika.

»Oprostite. Čul sem, da odpotujete. Prihitel sem, da se vam še enkrat najtopleje zahvalim za dobroto, da ste intervenirali zame pri škofu. Ne vem, kako bi se vam izkazal hvaležnega. Siromak sem in ne morem kakor bi hotel. Toda vsak dan hočem moliti za Vas in molil bom od sreče.«

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Železnikar Aleksander.

Tiska tiskarna »Merkur«, Ljubljana.

V oklopnjaku okoli sveta.

Spisal Robert Kraft.

»Zaprte oči! Ne odprite jih prej, dokler vam ne rečem! Dihajte mirno in globoko! Štejte izdihe! V mislih glejte zrak, ki ga počasi izdihavate skozi nos. V to opazovanje osredotočite vse svoje misli! Le potem boste imeli mirno roko, ko bo treba. Poizkušal bom, da ločim žrebca in če boste imeli za pasom njegov rep, zakaj vsak stopni prebivalec ga takoj spozna, da je od vcdilnega žrebca, tedaj se vam bo ponižno poklonil tudi najponosnejši hkan. Ali veste kam merijo loveci navadno?«

»Da.«

»Torej merite na lopatico. A z mojo puško. Vaša ima premajhen naboj. Uredim vam daljavo. Imejte še vedno zaprte oči in štejte dihe!«

Potem se obrne Georg k Adamu, ki o važnih prilikah vedno vodi avto in mu narekuje v katero smer naj drži.

Prične se divja gonja. Avto drevi s sto kilometri še enkrat tako hitro kot kulani. A čreda, ki ostane strnjena, dela, kakor na povelja, ostre kote, ki jih avto ne more delati, a vseeno dokaže Maksim česa je zmožen, če ga vodijo prave roke. In zeleni možiček vodi krmilo, na glavi nosi še vedno cilinder z zelenim trakom, na rokah pa zelene rokavice, ki jih nikdar ne sleče, še pri jedi ne, vsaj leve ne.

In avto opisuje kar najmanjše loke. Ampak grozno je, kako leže avto včasih na stran pri tej strašni vožnji.

Včasih še celo pri Georgu zmaga strah pred katastrofo nad lovsko strastjo.

»Za božjo voljo, ne pretiravajte, noben kulan ni tega vreden!«

»Jaz že vem, koliko zmorem!« se tedaj oglasi zopet Adam.

In mirno drži zeleno orokavičene roke na vzvodih in kolesih, na gubastem obrazu mu igra enakomeren smehljaj, a vendar izgleda ves možiček kot iz jekla.

V takih trenutkih je videti, da je v tej ubogi, upadli, posušeni lupini popolnoma drugače jedro! Jeklena krogla v plesnivi mandeljnovi lupini.

A bežeče črede ne morejo dohiteti; po vsakem obratu je razdalja večja.

»Ali morete proizvajati še večjo hitrost, tako, da ni še bolj nevarno?«

»Dvajseteden jih je? Pa dajmo še pedeset konjskih sil. Te lopove že še ujamemo! Jaz vendar hočem imeti svoj golaž, že sedaj se mi cede sline.«

In hitrost je še večja in tudi Georg se navadi na silne evolucije, ki jih izvaja avto pod Adamovim vodstvom, kaj takega še ni videl. Z mirno krvjo narekuje loke: Opisuje druge, videti je, da niso v nikaki zvezi s smerjo bežečih kulanov, a on ve, kaj dela — in zdaj ima avto tako, kakor ga je hotel imeti, od strani drevi naravnost v čredo — ne povozijo nobene živali, zakaj kulani se vržejo v najhujšem diru s sunkom v stran — a čreda je razkropljena, vsak beži v drugo smer.

»Stop! Tu, mis Leonor, moja puška — diha! — mirno! — Tam, oni žrebec, ki je sam — zdaj, zdaj!«

Avto se ustavi s takim sunkom, da bi bila Leonor odletela v zid, če bi je ne bil prijel Georg z železnoro; na licu drži težko puško, cev gleda skozi linico — šele sedaj otvorene oči vidijo le bežečega konja, kaj drugega sploh ne eksistira sedaj zanj — blisk, pok — in v ognju se zruši kulan.

»Bravo, bravo!« se veseli Georg, brez vsake zavisti, in kar vriska od navdušenja. »To je bil strel! To je bil strel!«

Leonor odpre vrata in skoči ven, Georg pograbi svojo puško in steče za njo. Tudi Adam titi v svojih zelenih copatah po istobarvni stepi. Oba monterja ostane v vozu, katerega niso smeli nikdar več vsi hkrati zapustiti.

Med potjo se odvežejo trakovi Georgovega mokasina; kinalu bi ga bil izgubil, zato se skloni, da ga zopet pritrdi.

Leonor dospe do kulana. Žival leži v prav čudnem polčanju, namreč s podvihanimi nogami na trebuhu, glavo ima sklonjeno daleč naprej. Smrt je najbrže nastopila takoj.

Leonor občuduje in pomiluje obenem krasno žival, lepota udov se šele zdaj v bližini prav uveljavlja.

Na rono, ki jo je napravila krogla, Leonor v tem hipu ne misli, da sabo sliši težko dihanje, meni, da je Georg in v astem trenutku ji pade nekaj v glavo.

(Dalje prihodnjič.)

GAMAUFOVO umetno gnojilo za cvetlice

je izborna učinkovito sredstvo, katero omogoči rastlini do izredno bujnega razvoja in vzbudi v cvetu mnogo intenzivnejšo nianso barve. Cena zavojčku Din 5.—. Razpošilja društvo:

»VRTNARSKA ŠOLA« V KRANJU.

Stalna zaloga: Herzmansky, Korsika, Adria, Bajc, Urbančič Kane.

MALI OGLASI

Člani oglasom do 20 besed Din 5.—, vsaka nadaljnja beseda 50 par.

Oglase

na vse liste naše kraljevine sprejema po originalni ceni. Biro »Reklamac«, Beograd, Knes Mihajlova ulica 11, telefon 2639.

Trgovski lokali

moderno urejeni, v novi zgradbi v Ljubljani, na prometni cesti blizu glavnega kolodvora se oddajo v najem. Naslov v upravo lista.

Upokojenec

bivši skladiščnik, zmožen več jezikov in pisarniških del, išče mesta kot hišnik, skladiščnik, sluga, inkasant ali kaj sličnega. — Zahteve nizke. — Ponudbe na upravo lista pod »Vestenc«.

Službo blagajničarke

išče gospodična, večša tudi vseh pisarniških del. — Ponudbe prosi na upravo lista pod »Blagajničarka«.

Soba

z električno razsvetljavo se odda mirnemu gospodu ali gospodični s hrano ali brez nje. — Vpraša se v »Soba«.

Fižol za kuho

mešane vrste kg Din 1-75
čiste vrste kg Din 2-25

prodaja

Sever & Komp., Ljubljana.

Kurja očesa

Najbolje sredstvo proti kurjim očesom. Zaščiten znak. Skladišče v lekarnah ali drogerijah naravnost iz izvornice in glavnega skladišča.

M. HRNJAK, lekarnar, Sisak.

Kupujte samo pri JOSIP PETELINC-U LJUBLJANA

otroške majice, damske nogavice, kopalne hlače, kravate, naramnice, galanterijo, dišča mila, palice, nahrbtnike, najnižja cena na veliko in malo blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Službo išče

slašičarski delavec, bodisi v kakem hotelu, bodisi v slašičarni. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Slašičar«.

„GROM“

GARANTNO POSREDNIŠKI IN ŠPEDIJSKI BUREAU LJUBLJANA, KOLODVORSKA ULICA 41. Naslov prijavitelcem: Telefon Interurban Štev. 454.

PODRUŽNICE:

Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavljajo vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod kulantnimi pogoji.

Rastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresne pošiljke.

MODNI SALON

MINKA HORVAT, Ljubljana

STARI TRG ŠTEV. 21

ima vedno v zalogi najnovejše damske in dekliske slamnike in klobuke. — Žalni klobuki vedno v zalogi Popravila se sprejemajo.

Trgovski uradnik

perfekten knjigovodja in korespondent, z dolgoletno prakso, išče primernega mesta pri večjem podjetju. — Ponudbe na upravo lista pod »Dobra moč«.

Inserirajte v

»Narodni Dnevnik«!

TISKARNA „MERKUR“

TRG. IND. D. D.

Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časopise, lepake, brošure, posetnice in razglednice. Izvršuje vsakovrstne trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. Lastna knjigovoznica.

LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 553